

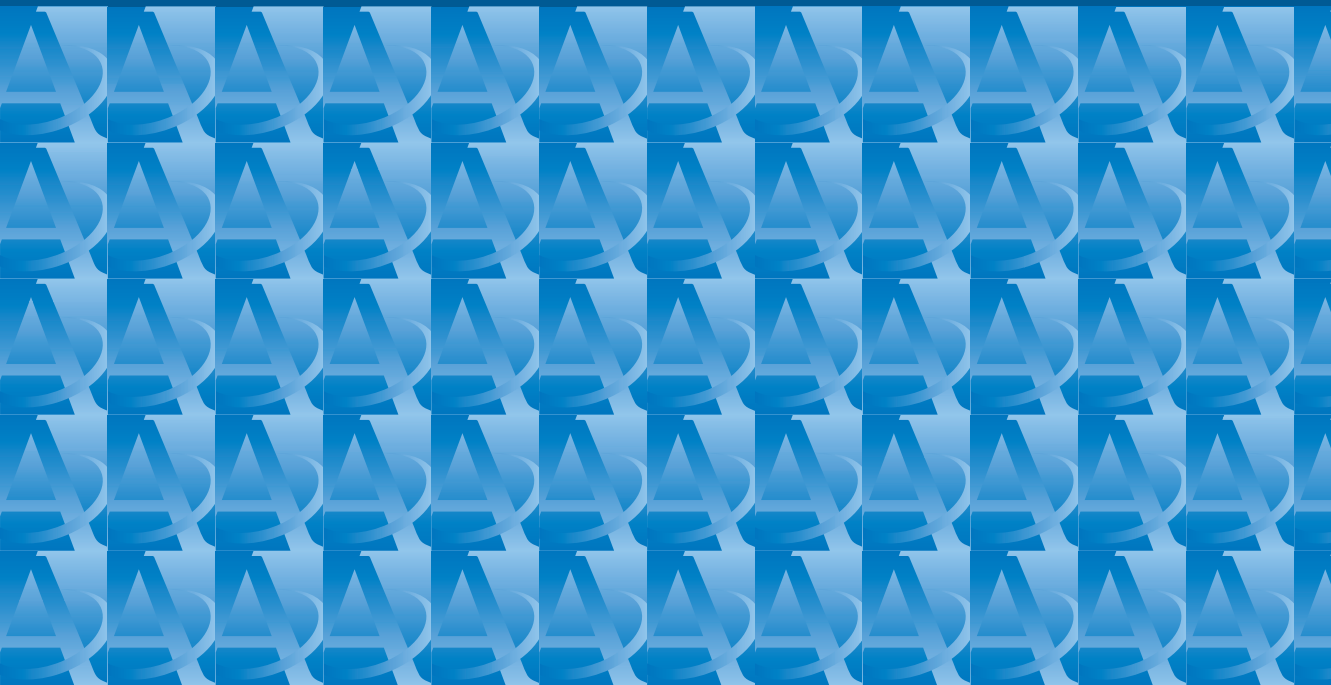
Anu Räisänen (red.)

TILL GEMENSAMMA BORD

Yrkesutbildningens regioneffekter

Sammandrag

Publikationer från Rådet för utbildningsutvärdering 29

TILL GEMENSAMMA BORD

Yrkesutbildningens regioneffekter

Sammandrag

Anu Räisänen (red.)

Rådet för
utbildningsutvärdering

FÖRSÄLJNING AV PUBLIKATIONEN:
Sekretariatet för utbildningsutvärdering
PB 35, 40014 Jyväskylä universitet
tel. (014) 260 3220
fax (014) 260 3241
ktl-asiakaspalvelu@ktl.jyu.fi
www.edev.fi

© Rådet för utbildningsutvärdering och Anu Räisänen, Jyväskylä 2007

Omslag och layout: Martti Minkkinen
Ombrytning: Kaija Mannström
Översättning: Rhea Fager

ISSN 1795-0155 (Häftad)
ISSN 1795-0163 (PDF)

ISBN 978-951-39-3189-6 (Häftad)
ISBN 978-951-39-3190-2 (PDF)

Jyväskylä universitetstryckeri
Jyväskylä 2007

Till läsaren

Denna rapport är ett sammandrag av utvärderingsrapporten om yrkesutbildningens regioneffekter¹. Utvärderingsprojektet genomfördes under tiden 8.3.2006 – 31.12.2007. Utvärderingen gjordes på uppdrag av undervisningsministeriet (5/521/2006).

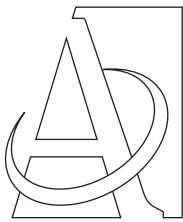
Utvärderingen genomfördes i enlighet med principerna för utvecklande utvärdering och var kriteriebaserad. Utvärderingsmaterialet samlades in från alla anordnare av yrkesutbildning i form av självutvärdering, men även statistisk information och annat material utnyttjades. Utvärderingen planerades och organiserades som ett nätverk av experter på utvärdering. Den riktade sig till alla anordnare av antingen yrkesinriktad grund- eller tilläggsutbildning eller läroavtalsutbildning.

Denna rapport ger koncentrerad information om hur utvärderingsmaterialet samlades in, analyserades och resultaten av det samt de slutsatser och utvecklingsförslag det gav upphov till. I utvärderingen deltog 188 anordnare, dvs. 81 % av målgruppen.

Jyväskylä 10.12.2007

Anu Räisänen

¹ Räisänen, A. & Hietala, R. (red.) 2007. Yhteisiin pöytiin. Ammatillisen koulutuksen aluekehitysvaikutukset. Arviointiraportti. Publikationer från Rådet för utbildningsutvärdering 27. Jyväskylä: Koulutuksen arviointineuvosto

Insamling av utvärderingsmaterial och analys av resultaten

1. Utvärderingen var inriktad på yrkesutbildningens regioneffekter som granskades ur följande synvinklar:

- Kärnprocesserna och instrumenten i anslutning till yrkesutbildarnas regioneffekter samt hur målinriktade, systematiska och effektiva de är
- Strukturen hos anordnarnas regionala samarbetsnätverk och centrala partner samt samarbetets former, mål och resultat
- Hur regioneffekter kommer till uttryck i anordnarnas verksamhetsstrategi
- Utbildningsanordnarens roll och uppgifter i samt effekter på det regionala innovationssystemet

I utvärderingen granskas regioneffekter ur synvinkeln för hela yrkesutbildningen inklusive vuxenutbildning och läroavtalsutbildning.

2. Som utvärderingsmodell används CQAF-modellen för kvalitetssäkring och -ledning som är godkänd av Europeiska kommissionen (= the Common Quality Assurance Framework). I enlighet med modellen inriktades

utvärderingen på hur systematisk verksamheten i anslutning till regioneffekterna är. I utvärderingen kartlades också anordnarnas syn på den nationella styrningen samt visioner om deras egen framtid. Dessutom klarlades de studerandes rörlighet före och efter utbildning.

3. För utbildningsanordnarnas självutvärdering utarbetades en modell, mätare, kriterier och anvisningar för utvärdering. Självutvärderingsmaterialet bestod av en beskrivning av verksamheten och resultaten samt en utvärdering av en regional utvärderingsgrupp som företräder flera parter. I utvärderingen definierades kritiska punkter samt starka sidor och förbättringsområden. Materialet samlades in år 2006.

4. Utvärderingen var kriteriebaserad. Varje anordnares regioneffekter utvärderades separat. Den tolkande analysen bestod också av en poängbedömning (enligt skalan 0–5, max. 75 poäng).

5. Utvärderarna var åtta till antalet. Utvärderingen gjordes på basis av anordnarnas uppgifter. Efter utvärderingen sammanställde varje utvärderare en egen utvärderingsrapport, på basis av vilken sekretariatet för utbildningsutvärdering sammanställde en nationell rapport. Resultaten analyserades vid nio gemensamma utvärderingssammanträden. Utvärderingsgruppen ansvarar gemensamt för utvärderingens innehåll.

6. Förutom att kriterierna testades på förhand kontrollerades också utvärderingens reliabilitet med metoden för inbördes utvärdering, så att ordföranden utvärderade 1–2 utvärderingsmaterial med varje utvärderare.

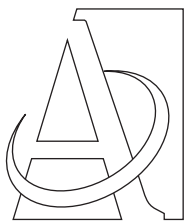
7. Den svenskspråkiga utbildningen utvärderades som en del av helheten. Materialet från de svenska anordnarna fördelades på utvärderingsgruppens medlemmar för poängbedömning. Gruppens svenska medlem analyserade sedan den svenska utbildningens särdrag.

8. I utvärderingsrapporten beskrivs bästa praxis som inte valdes på basis av totalpoäng. Bästa praxis valdes av all god praxis utgående från hur olika de är.

9. Utvärderingsgruppens medlemmar deltog som observatörer i sju regionala utvärderingspaneler.

10. För de lokala koordinatörerna och de centrala intressegrupperna organiserade utvärderingsgruppen ett utvärderingsseminarium/arbetsmöte, där deltagarna genom fokusgruppsamtal analyserade utvärderingens resultat och gav förslag till utvärderingsgruppen för färdigställande av utvärderingen. Dessutom frågades de anordnare som inte hade deltagit i utvärderingen om orsakerna till att de inte deltagit.

11. Utvärderingsgruppen intervjuade sakkunniga vid undervisningsministeriet och Utbildningsstyrelsen.

Resultat

Allmänt

Många utbildningsanordnare håller på att inleda systematiskt regionutvecklingsarbete, medan en del anordnare kunde påvisa att de redan länge haft en aktiv roll i det regionala utvecklingsarbetet. För en del anordnare var regionutvecklingsperspektivet mycket främmande.

Anordnarna definierade yrkesutbildningens regioneffekter och verksamhet i anslutning till den på mycket olika sätt beroende på om anordnarens uppgift var regional eller riksomfattande eller beroende på anordnarens storlek och ställning på lokal nivå samt beroende på sina verksamhetsprinciper. En del av anordnarna verkade inom ett landskap eller en ekonomisk region, en del överskred landskaps- eller den ekonomiska regionens gränser, en del var riksomfattande och en del tom. internationella. En del av anordnarna kunde inte framföra sin egen roll i fråga om regionens utveckling.

Särdrag:

- Utbildningsanordnarna uppfattar sin regionutvecklingsuppgift huvudsakligen via utbildningsuppgiften
- Hos små anordnare och ofta också anordnare med en bransch begränsar sig den egna regionen till ett landskap eller en ekonomisk region; i vissa fall är den egna regionen mera omfattande.
- Specialyrkesläroanstalternas egen region bestäms både på basis av närområdet och hela landet.
- Folkhögskolornas region omfattar i många fall hela landet
- Näringslivets läroanstalter producerar utbildnings- och utvecklingstjänster för den egna organisationens behov
- Samkommunerna för utbildning och vuxenutbildningscentra har bättre än andra planerat sin uppgift och sitt ansvar i det regionala utvecklingsarbetet. De anordnare vars utbildningsuppgift är riksomfattande har de största svårigheterna.
- De studerandes rekryteringsområde är i allmänhet närområdet, men många anordnares (t.ex. folkhögskolornas) rekryteringsområde är hela landet
- De svenskspråkiga anordnarnas verksamhetsområde omfattar t.ex. hela södra Finland eller hela Svenskfinland.

Kvaliteten på utbildningsanordnarnas regioneffekter i ljuset av utvärderingskriterierna

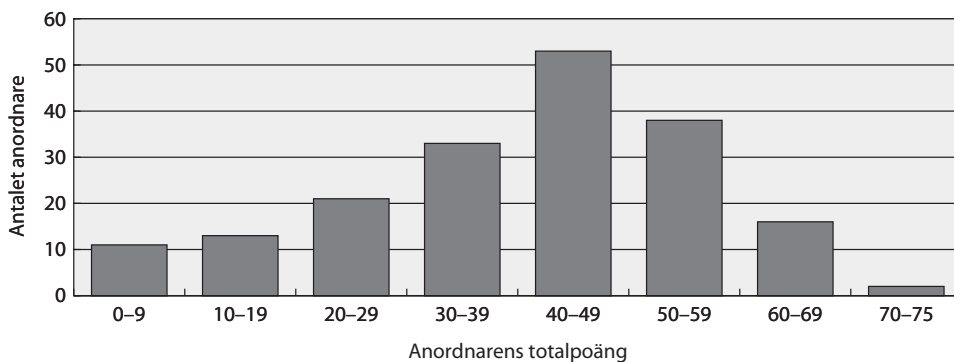
I fråga om regioneffekterna förkommer stora skillnader mellan utbildningsanordnarna (tabell 1, figur 1 och 2). Skillnaderna mellan anordnarna betonas hos de anordnare som klarat sig sämst i utvärderingen.

- 54 % av anordnarna (n = 101) överskred kvalitetsnivån på ett utvärderingsområde
- 30 % av anordnarna (n = 56) överskred kvalitetsnivån på alla utvärderingsområden
- 16 % av anordnarna (n = 30) underskred kvalitetsnivån på alla utvärderingsområden.

Tabell 1. Kvalitetsnivå enligt utvärderingsobjekt

Utvärderat delområde	A: Anordnaren överskred kvalitetsnivån		B: Anordnaren underskred kvalitetsnivån	
	n	%	n	%
Allmän beskrivning	152	81,3	35	18,7
Planering och ledning	98	52,4	89	47,6
Genomförande	118	63,1	69	36,7
Uppföljning och utvärdering	71	38,0	116	62,0
Respons och utveckling	88	47,1	99	52,9
Resultat	92	49,2	95	50,5
Totalpoäng	102	54,5	85	45,5

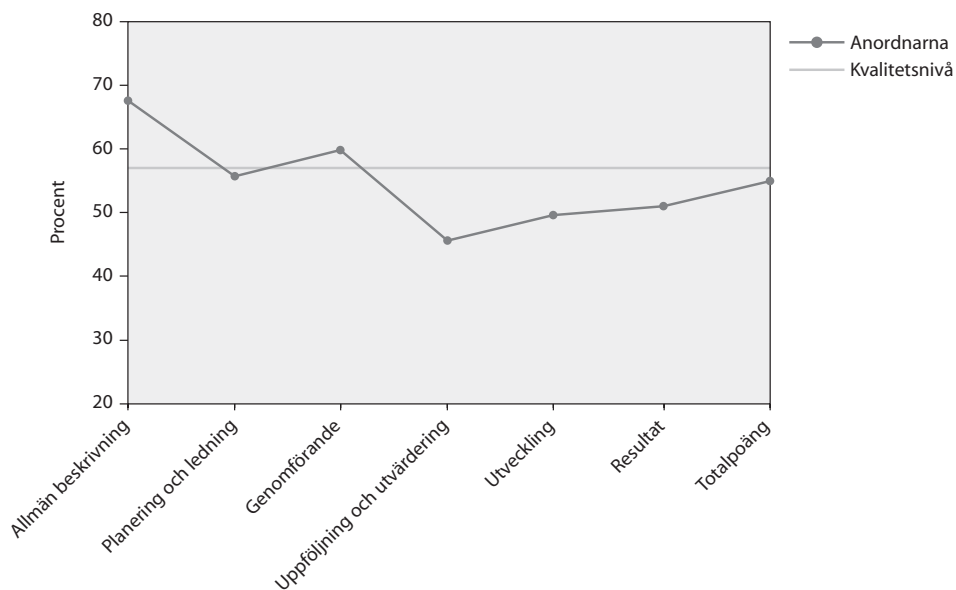
Figur 1. Utbildningsanordnarnas totalpoäng i procent

Anordnarna har lyckats bäst i planeringen och ledningen samt genomförandet av det regionala utvecklingsarbetet och då det gäller allmän beskrivning av det regionala utvecklingsarbetet. De verksamheter som behärskas sämst är däremot uppföljning och utvärdering samt systematisk utveckling av det regionala utvecklingsarbetet.

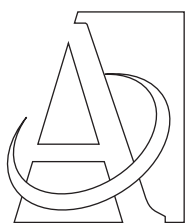
Verksamhet i anslutning till regioneffekter behärskas bäst i stora urbana enheter med flera branscher. Samkommunerna för utbildning hade klarat sig bäst. De finskspråkiga anordnarna hade klarat sig bättre än de svenskspråkiga i det regionala utvecklingsarbetet. Kvaliteten överskreds mest i Uleåborgs län och minst i Östra Finlands län. Av landskapen över-

Figur 2. Anordnarnas genomsnittliga kvalitetsnivå enligt delområde

skred Kajaland klarast den kvalitetsnivå som fastställts i utvärderingen. I denna jämförelse var Södra Savolax det svagaste området.

De ”egentliga” anordnarna av yrkesutbildning, vuxenutbildning och specialutbildning var i medeltal bättre än de andra anordnargrupperna i lju- set av totalpoäng. På motsvarande sätt nådde inte utbildningsanordnar- na inom det fria bildningsarbetet eller i näringslivets läroanstalter och idrottsinstitut samma kvalitetsnivå.

Planering och ledning

Mål och regionutvecklingsuppgift. Flera av anordnarna hade definierat bra målen för utbildningens regioneffekter och gjort linjedragningar för denna verksamhet, men hos en del anordnare saknades målen. I målen betonades utbildningens dimensionering och innehåll samt prognostisering av näringslivets behov inom regionen. Likaså betonades i målen de studerandes placering i arbetslivet, nätverksbildning med regionens andra aktörer samt verksamhetens inriktning enligt behoven inom det egna verksamhetsområdet.

Yrkesutbildningens uppgift i det regionala utvecklingsarbetet är inte tydlig för anordnarna. Den har inte heller uppsatts som mål på nationell nivå lika tydligt som man gjort i yrkeshögskolorna. Utbildningsanordnarna uppfattar sin uppgift i det regionala utvecklingsarbetet och effekterna i anslutning till den primärt som inriktning av sin basuppgift – utbildningens volym och kvalitet – enligt behoven inom det egna verksamhetsområdet. Ett centralt mål är att bemöta arbetslivets behov. Förnyelserna som ökat arbetslivsorientering, såsom inläring i arbetet och yrkesproven, har ökat och ökar fortfarande yrkesutbildningens regioneffekter.

Många utbildningsanordnare har lyckats relativt bra med tanke på utbildningsgarantin för de unga. Däremot är anordnarna först i inledningskedet då det gäller regionalt utvecklingsarbete i vidare bemärkelse.

Ledning

Utbildningsanordnarna har olika uppfattningar om vem som leder verksamheten i anslutning till regioneffekterna på regional nivå. Verksamheten i anslutning till det regionala utvecklingsarbetet saknar ledare. Anordnarnas egen roll i denna verksamhet är inte särskilt tydlig. Ett problem som betonades var att alla utbildningsanordnare inte tas med till gemensamma bord. Känslan av utanförskap betonas bland små utbildningsanordnare.

Även om en centraliserad organisationsmodell för verksamheten är den vanligaste har många anordnare delegerat regionutvecklingsverksamheten och dess planering till läroanstalter och branscher utan egna strategiska linjedragningar. I de mindre enheterna eller de enheter där verksamheten har delegerats till läroanstalterna eller utbildningsområdena koncentreras uppgiften till rektorn.

På utbildningsanordnarnas situation inverkar i hög grad åtgärderna för utveckling av yrkesutbildningens samarbetsnätverk. Många anordnare har inriktat sina resurser på att hindra förändring och att bevara sin självständighet. Då har man också förbigått eller förnekat behovet av nätverksbildning.

Av principerna för regionutveckling betonade utbildningsanordnarna mest flexibilitet, medverkan och därigenom deltagande vid "gemensamma bord", arbetslivsmotsvarighet samt samarbete med arbetslivet.

Prognostisering

Utbildningsanordnarnas verksamhet förefaller vara mera reaktivt än proaktivt. Anordnarnas prognostiseringsverksamhet är omfattande men den

behärskas inte särskilt bra till alla delar. Många anordnare har egna prognostiseringsprojekt, och många deltar aktivt i den prognostisering och de projekt som genomförs inom utbildningsområdet. Prognostiseringens problem är följande:

- prognostiseringsverksamheten är splittrad och osystematisk
- prognostiseringsinformation är inte tillgänglig för alla.
- anordnarna inriktar inte utbildningen enligt regionens behov.
- anordnarna kan inte fatta beslut på regional nivå på grund av nationell reglering (t.ex. startande av nya utbildningsprogram och ändring av utbildningsvolymerna).
- arbetslivet kommer inte tydligt fram med sina utmaningar, behov eller krav på förändring på lång sikt.
- administrativa faktorer och resurser beträffande personal, utrymmen, och utrustning samt ekonomin i allmänhet hindrar utbildningsanordnarna att inrikta sin verksamhet.

Regionutvecklingsstrategier

Utbildningsanordnarnas strategier och planer som gäller regionutveckling är ganska splittrade. Verksamhet i anslutning till regional utveckling – utbildning i vidare bemärkelse – har inte bundits vid anordnarens egna strategier och strategimål särskilt tydligt. Endast några utbildningsanordnare hade en separat regionutvecklingsstrategi och -plan som grund för definition av målen. Anordnarnas planering av verksamhet i anslutning till regional utveckling är mycket kortsiktig.

Utbildningsanordnarna styrs av sina egna mål samt genom myndigheters styrning och bestämmelser. Mest styrs anordnarna av grunderna för läroplanerna och fristående examina. Anordnarna är också relativt väl insatta i regionutvecklingsplaner och -strategier på region- och landskapsnivå och många deltar också aktivt i utformandet av dessa.

Utbildningsanordnarna betonar utbildningsuppgiften och dess inriktning enligt arbetslivets behov. Deltagande i större utsträckning i verksamhet i

anslutning till regional utveckling betonas endast i vissa anordnares verksamhet. De flesta anordnare betonar dock de egna målen och regionens näringsstrategiers förenlighet. Vissa anordnare anser att regionutvecklingsuppgiften inte hör till yrkesutbildningsanordnarnas uppgifter, och en del anordnare anser dessutom att deras resurser inte räcker till för denna uppgift.

Regionutveckling förknippas med planering och strategier närmast när det gäller sysselsättning (sysselsättningsmål), de studerandes och lärarnas arbetslivskontakter, företagens och näringslivets deltagande i utveckling av undervisningen samt projektverksamhet. Till dessa delar identifierar utbildningsanordnarna väl betydelsen av dessa för sin verksamhet och regionens utveckling. Däremot är målen för regional utveckling oklara för många.

De studerandes rörlighet före och efter utbildning

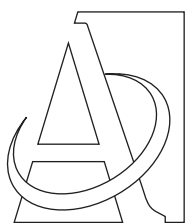
Utbildningsanordnarna betonar i sina basuppgifter hanteringen av studentströmmar samt undervisningsprocesserna i anslutning till arbetslivskontext (t.ex. inläring i arbetet). I fråga om uppföljning betonas utom placering i arbetslivet också andra nyckeltal som gäller studerande (t.ex. antalet sökande, avbrott och genomströmningsgrad).

Granskningen av studerandes rörlighet förde fram bl.a. följande synpunkter:

- De genomsnittliga procenten studerande som flyttar från ett landskap till ett annat före utbildning var 36 % år 2002 och på motsvarande sätt efter utbildning 27 % år 2005.
- Inom vissa regioner är de studerandes benägenhet att flytta liten både före och efter utbildning (t.ex. Nyland och Åland). Bland regionerna finns sådana vars studerande har större benägenhet att flytta än genomsnittet både före och efter utbildning (t.ex. Östra Nyland och centrala Tavastland. På motsvarande sätt finns det regioner där de studerandes benägenhet att flytta före utbildning är större än hos genomsnittet (t.ex.

Kajanaland) och regioner där de studerandes benägenhet att flytta efter utbildning är större än hos genomsnittet (t.ex. Sydsavolax och mellersta Österbotten).

- De studerandes rörlighet varierar både enligt region och yrkesområde. Benägenheten att flytta både före och efter utbildning är störst hos studerande inom det humanistiska och pedagogiska området samt naturbruk och miljö. På motsvarande sätt är benägenheten att flytta minst hos studerande på det naturvetenskapliga området samt inom turism- och kosthålls- och ekonomibranschen.

Genomförandet av det regionala utvecklingsarbetet

Det regionala utvecklingsarbetet saknar en tydlig kärnprocess/tydliga kärnprocesser, även om en del anordnare också har beskrivit processerna i regionutveckling. Problemet med att leda processerna är att målen och principerna är oklara. Den inbördes konkurrensen mellan regionens anordnare gör att samarbetet blir mera utmanande. Man ser det som ett problem att finansieringssystemet är splittrat och att regionutvecklingens styrning sköts sektorvis (undervisningsministeriet, arbetskraftsministeriet, arbets- och näringsministeriet). Detta syns särskilt i vuxenutbildningen. Problemen är också förknippade med att oklarhet råder om regionutvecklingsuppgiften, målen, samarbetsnätverken och principerna för samarbetet.

Utbildningsanordnarens storlek inverkar på tydligheten i verksamhetsmodellerna för det regionala utvecklingsarbetet. Små anordnarens situation är mera problematisk än de storas: det räcker inte med ekonomiska och kompetensrelaterade resurser, regionutvecklingsaktörerna identifierar inte små anordnare som sina samarbetskompaner och nätverksbildningen lyckas

inte annars heller alltid. Hos små anordnare betonades de riksomfattande samarbetsnätverkens betydelse.

Utbildningsanordnarna anser att kärnan i verksamheten i anslutning till regioneffekterna finns i utbildningsutbudet, som man strävar efter att inrikta enligt efterfrågan. Enligt anordnarna är deras centrala uppgift att producera sådan kompetens som arbetslivet behöver. Verksamheter som inläring i arbetet och yrkesprov har stor betydelse. Också prognostiseringsverksamhet uppfattades ofta som en kärnprocess. Endast en del av anordnarna lyfte fram från sin egen verksamhet sådana funktioner som arbetslivets utveckling, främjande av företagsamhet och innovationsverksamhet.

Enligt utbildningsanordnarna uppstår regioneffekter i huvudsak med hjälp av utbildnings- och undervisningsprocesserna. Trots denna utgångspunkt förblev förhållandet mellan anordnarnas regionutvecklingsarbete och undervisning till många delar oklar.

Inläringen i arbetet, fristående examina och yrkesproven förankrar undervisningsprocesserna i arbetslivet i stor utsträckning. Både lärarna och de studerande har kontakt med regionens arbetsliv och ser vardagsverkligheten och utvecklingsbehoven på arbetsplatserna. Även lärarnas arbetslivsperioder har fördjupat lärarnas arbetslivskontakter.

Många utbildningsanordnare har skapat nya lärmiljöer med hjälp av projektanslag eller annan extern finansiering (bl.a. Skills -verksamheten). Utvecklingen av arbetsplatserna som lärmiljöer ses som en viktig regional utvecklingsuppgift. Många anordnare har också utvecklat utbildnings-samarbetet med yrkeshögskolorna och skapat möjligheter för studerande att fortsätta sina studier i yrkeshögskolorna. Dessutom har anordnarna skaffat maskiner och utrustning för att förbättra företagets möjligheter att använda dessa och för att utveckla sina egna arbetsprocesser.

Arbetslivsutveckling och företagsamhet

Arbetslivets behov beaktas bäst i fråga om inriktning, dimensionering och utveckling av läroavtals- samt tilläggs- och fortbildning. Yrkesinriktad vuxenutbildning stöder sig i stor utsträckning på regionens behov. Inom vuxenutbildningen är synen på regionutvecklingsuppgiften tydligare än inom övrig yrkesutbildning. Sambandet mellan utbildning och arbetslivets utveckling betonas.

Utveckling av arbetslivet som inte ingår i grundläggande yrkesutbildning betonas i vuxenutbildningen. En del anordnare har en speciell enhet för företagservice eller service och utvecklingsverksamhet för arbetslivet. Många anordnare betonade särskilt stöddandet av små och medelstora företag.

Många utbildningsanordnare betonar företagsamhet i sina läroplaner. Arbetslivsservice och främjandet av företagsamhet samt de innehåll som dessa skall ha har inte ännu organiserats i yrkesutbildningsanordnarnas verksamhet i större utsträckning. För en del anordnare var det också oklart om arbetslivsservice hör till deras uppgifter.

Utbildningsanordnarna påvisar sitt deltagande i och effekter av utvecklingen av regionens företagsverksamhet och i regionen befintliga företag på ganska varierande sätt. Även om studier i företagsamhet har ökat är inte studieutbudet i företagsamhet täckande. I stället betonas i stor utsträckning utbildning som siktar på yrkesexamen för företagare.

Förutom att utbildningsanordnarna stöder regionens företagsverksamhet med hjälp av olika utvecklingstjänster, verkar anordnarna själva som företagare och producerar på så sätt service för regionen. Denna verksamhet som organiseras som avgiftsbelagda tjänster förekommer i stor utsträckning, och organiseras till stor del som en integrerad del av utbildningen (t.ex. tjänster inom skönhetsbranschen, restaurang- och cateringservice samt husbyggnads- och bilservice).

Innovationer och innovationssystemet

De utvecklingsprojekt som genomförs i samarbete med arbetslivet utgör en del av det regionala utvecklingsarbetet. Utbildningsanordnarna genomför många såväl lokala, riksomfattande som internationella projekt. De flesta av projekten finansieras med hjälp av EU:s strukturfonder. Utbildningsanordnarna utvecklar aktivt utbildningslösningar och verksamheter, men det framkom tydligt att arbetslivs- och regionutvecklande innovationsprojekt förekom endast i liten utsträckning.

Många utbildningsanordnare deltog i viss utsträckning som nätverkspartner i olika innovationsprojekt. Dessutom har många grundat centrer som stöder teknologiutveckling och företagsamhet samt innovationsverksamhet i samarbete med företag och andra samarbetspartner. En del anordnare hade också företagskuvöser. En del anordnare samarbetar bl.a. med universitet och högskolor och företag för att utveckla både utbildningen och arbetslivet och för att åstadkomma innovationer.

Internationalisering

Utbildningsanordnarna är mycket aktiva när det gäller olika slag av internationell verksamhet, även om kopplingarna till regional utveckling och regioneffekter till många delar förblir oklara. Regioneffekter hänför sig särskilt till närområdessamarbete och invandrarutbildning, som hos en del utbildningsanordnare är tyngdpunktsområden i verksamheten.

Andliga, funktionella och ekonomiska förutsättningar

Utbildningsanordnarna har i viss mån integrerat verksamhet i anslutning till regional utveckling i lärarens arbete. Lärarna har bl.a. engagerats för att samla in prognostiseringsinformation i samband med inläring i arbetet som hör till hans eller hennes arbete. Många anordnare poängterar att lärarnas arbetsinsats inte kan riktas till uppgifter i anslutning till regional utveckling på grund av bristfälliga ekonomiska resurser.

Många av de större utbildningsanordnarna har koncentrerat uppgifter i anslutning till regional utveckling och anställt specialpersonal för dessa uppgifter. Hos små anordnare koncentreras det regionala utvecklingsarbetet till rektorn.

Utbildningsanordnarna är relativt bra medvetna om personalens utvecklingsbehov som hänför sig till regionutvecklingsuppgiften. Personalen utvecklas genom att man organiserar nätverksamhet, ordnar utbildning och organiserar projekt som stöder regionens utveckling. Dessutom sköts uppdateringen av undervisningen genom att sakkunniga inom näringslivet och arbetslivet anlitas som timlärare.

Utbildningsanordnarna finansierar sin verksamhet i anslutning till regional utveckling med hjälp av basfinansiering, olika projektanslag och avgiftsbelagd service. De anordnare som beviljats en utvecklings- och serviceuppgift för arbetslivet har beviljats extra finansiering av Utbildningsstyrelsen.

Utbildningsanordnarnas finansieringssystem som gäller det regionala utvecklingsarbetet är oklart och splittrat. Det är oklart för anordnarna om regionutvecklingsuppgiften skall finansieras med anslag som riktats till utbildningsuppgiften eller med separat finansiering. Dessutom är finansieringens oförutsägbarhet ett problem. Många anordnare anser att ett av de största problemen är bristen på ekonomiska resurser.

Samarbetet mellan olika parter i planering och genomförande

Utbildningsanordnarna har ett brett nätverk av intressegrupper och samarbetsparter på lokal och riksnivå som stöder dem i deras regionutvecklingsarbete, och de deltar aktivt i olika både nationella och lokala nätverk och projekt.

De olika sektorernas roller och uppgifter framkommer inte särskilt tydligt med tanke på regionutvecklingsuppgiften. Många anordnare presenterar

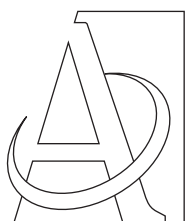
sig själva och andra som aktörer på samma nivå. Det regionala utvecklingsarbetet saknar nätverksledare och därigenom mekanismerna för ledning av nätverket. Nätverket av regionala aktörer ses som ett demokratiskt nätverk av jämställda aktörer utan att organisationernas olika uppgifter beaktas (jfr. Läroanstalter – landskapsförbund – statens regionala myndigheter – övriga utvecklingsorganisationer). Ansvar för den regionala utvecklingen är jämnt fördelat mellan alla aktörer. Större utbildningsanordnare har bättre förutsättningar att bilda regionala nätverk och delta i regionalt samarbete. Små anordnare och anordnare som koncentrerar sig på en specialuppgift är utanför samarbetet, och de tas inte heller med i nätverk eller förhandlingar.

Samarbetet mellan anordnarna är huvudsakligen horisontellt, sällan vertikalt. Samarbetet har sin tyngdpunkt i verksamheten mellan läroanstalter, branscher och enheter och i samarbetet med arbetslivet. Man samarbetar bland annat i fråga om anordnande av utbildning på andra stadiet och utvecklande av arbetslivet samt i olika projekt. Samarbetet med arbetslivet har fokuserats på inläring i arbetet, yrkesprov och läroplaner.

Nätverken mellan utbildningsanordnarna har bildats bl.a. genom att man samlat anordnarnätverk, genomfört EU-projekt och Noste -programmet (Kunskapslyftet) samt genom anordnarnas utbildningsuppgift eller andra speciella faktorer.

Många anordnare reagerar snabbt på det lokala näringslivets behov. En stor del av anordnarna bedriver mycket verksamhet och samarbete i anslutning till regionutveckling med andra aktörer inom regionen, men hos många präglas samarbetet av kortsiktighet, reaktivitet och brist på systematik. Samarbetet med universiteten och högskolorna i det regionala utvecklingsarbetet är relativt sporadiskt och varierar enligt anordnare och region. Internationella samarbetskontakter och olika verksamheter i anslutning till dessa håller dock på att öka. Kontakterna till de regionala aktörerna såsom landskapsförbunden är på det hela taget ganska obetydliga. Samarbetet är till stor del ”finansieringsinriktat”.

Konkurrensen mellan utbildningsanordnarna återspeglas i negativ inställning till samarbete. Konkurrensen betonas i viss mån under den tid då anordnarnät inom yrkesutbildningen samlas och yrkesinstitutsstrategin utvecklas.

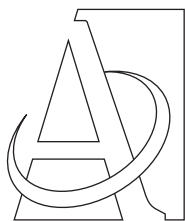

Uppföljning, utvärdering och resultat

Utbildningsanordnarna samlar in olika slag av uppföljnings- och utvärderingsinformation. Anordnarna saknar dock i allmänhet en systematisk utvärderings- och uppföljningsmekanism för regional utveckling eller sätt att dokumentera det. Det största problemet i uppföljning och utvärdering är att målen för det regionala utvecklingsarbetet är ospecificerade, mätare saknas och utvärderingskompetensen är bristfällig.

Praxis i samband med uppföljning och utvärdering (insamling av information, analys och utnyttjande) är relativt splittrade och osystematiska. Utvärdering av det egna regionutvecklingsarbetet grundade sig till stor del på kvantitativa nyckeltal.

Utbildningsanordnarna har ganska stora svårigheter att påvisa vilka resultaten är när det gäller regioneffekter. Detta betonas särskilt hos de anordnare som inte har definierat mål för sitt regionala utvecklingsarbete. Kvantitativa resultat förknippas närmast med mätare för genomströmning av studerande och resultatfinansiering.

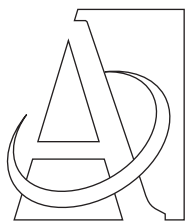
Kontinuerlig förbättring och utveckling

Utvecklingen av utbildningsanordnarnas verksamhet i anslutning till regioneffekter varierar enligt anordnare. I utvärderingen kom fram bl. a. följande särdrag:

- Utvecklingen är projektbaserad och på så sätt beroende av extern finansiering.
- Utnyttjandet av prognostiserings-, uppföljnings och utvärderingsinformation är inte särskilt systematiskt.
- Anordnarna främjar spridning av ny praxis och innovationer på olika sätt, t.ex. genom personalutbildning.
- En del av anordnarna deltar i benchmarking -verksamhet eller i regionala innovationsnätverk.
- Praxis för lärande av andra har inte etablerats i stor omfattning.
- Anordnarna lyfte fram utnyttjandet av extern utvärdering, spridning av god praxis och lärande av andra som ett centralt förbättringsområde.

Enligt utbildningsanordnarna kommer följande frågor att betonas i framtiden:

- Samarbete mellan olika aktörer och internt samarbete inom olika branscher och deras medverkan som nätverksmedlemmar i olika strategiska och planeringsarbetsgrupper kommer att betonas.
- Ett samlat anordnarnätverk kommer att förbättra regional effektivitet, även om denna trend också ses som ett hot.
- Utvecklings- och serviceuppgiften för arbetslivet kommer att betonas i ökande grad.
- Genom att utveckla de studerandes studier samt undervisningspraxis och -miljöer kan utbildningsgarantin och möjligheter till fortsatt utbildning tryggas för de studerande.
- Regionernas behov varierar och de bör beaktas i verksamhetsmodeller och mål. Särskilt kommer man att betona huvudstadsregionens – metropolområdets – speciella behov.
- Projektverksamhet kommer att bedrivas i stor utsträckning och dess betydelse kommer att betonas med tanke på regional utveckling. I projekten förenas pedagogisk verksamhet och regionutvecklande verksamhet samt forsknings-, utvecklings- och serviceverksamhet. Projekt riktas särskilt till sektorn för små och medelstora företag. Egentligt deltagande i innovationsverksamhet förekommer i liten utsträckning. Problemet med projektfinansiering är att den är splittrad och kortsiktig och att resultaten inte alltid blir etablerad praxis.
- Internationellt samarbete kommer att betonas också i verksamhet i anslutning till regioneffekter.

Särdrag i anslutning till yrkesutbildningens regioneffekter

I det följande presenteras särdrag enligt utbildningsform och anordnartyp:

Privata och kommunala anordnare samt samkommuner som anordnare:

- Privata anordnare prioriterar behoven och arbetslivet inom den egna branschen.
- Kommuner och samkommuner som anordnare betonar utom branschspecifika drag också samarbete, nätverksbildning och samlande av anordnarnätverk.
- Samlandet av anordnarnätverk kommer att inverka positivt på inriktningen av utbildningsutbudet och -volymen inom olika branscher. Små anordnare är bekymrade med anledning av samlandet av anordnarnätverk och sin egen självständighet.
- Yrkesutbildningens attraktionskraft, efterfrågan på yrkesutbildad arbetskraft i arbetslivet samt utbildningens arbetslivsmotsvarighet har förbättrats.
- Behovet att samarbeta på olika sätt är stort.

Folkhögskolor:

- Folkhögskolorna inriktar sig enligt anordnarens värdegrund. Utmärkande för dessa är att yrkesutbildningsvolymen är liten och att yrkesutbildningen kompletterar den övriga uppgiften. I särdragen betonas det som är specifikt för den egna skolan och branschen.
- I fråga om samhälls- och samarbetskontakter förekommer stora skillnader mellan olika folkhögskolor. Folkhögskolorna bildar nätverk sinsemellan. De största problemen hänför sig till arbetslivs- och näringslivskontakter.
- De största utmaningarna hänför sig till samarbete och nätverksbildning samt små anordnarens möjligheter att delta i planering, samarbete och projekt på regional nivå.
- Folkhögskolorna betonar förebyggande av utslagning i sin verksamhet och som ett led i detta också invandrarutbildning. Den kritiska faktorn är tillräcklig tillgång på ekonomiska resurser.

Näringslivets läroanstalter:

- Näringslivets läroanstalter bemöter de bakomliggande företagens interna behov. Många läroanstalter har tydliga regionala kopplingar både med arbetslivet och samarbetsnätverken. En del anordnare har bildat nätverk med yrkesutbildningsanordnare på olika håll i landet. Regionala effekter uppstår också indirekt av att personal som näringslivet utbildat är verksamma i arbetslivet på olika håll i landet och skapar välstånd inom respektive region genom sitt eget arbete.
- I fråga om verksamhet i anslutning till regioneffekter förekommer stora skillnader mellan näringslivets läroanstalter.

Vuxenutbildning:

- Vuxenutbildningsenheternas regioneffekter uppstår särskilt genom utbildning, även om utvecklings- och serviceuppgiften för arbetslivet, innovationsverksamheten och främjandet av företagarkerksamhet (företagar- och ledarutbildning) betonas som framtida utmaningar. Verksamheten hos de anordnare som beviljats en utvecklings- och serviceuppgift för arbetslivet skiljde sig inte från de övriga anordnarnas verksamhet.

- Vuxenutbildningens arbetslivsorientering hade stor betydelse för arbetslivets utveckling i regionen. I verksamhetsprinciperna betonas samverkan med arbetslivet samt skraddarsydd utbildningstjänster.

Läroavtalsutbildning:

- I läroavtalsutbildning betonas företagsorientering, som kan uppfattas som en direkt utvecklingsmekanism för regionen.

Specialundervisning:

- Regionaliteten betonas genom att utbildningen förs nära den studerande.
- Regional utveckling stöds via specialläroanstaltens utvecklande uppgift; specialläroanstalterna producerar utvecklingsservice och fungerar som sakkunniga i specialundervisning för yrkesläroanstalter.
- Specialläroanstalterna betonar jämställdhet och omsorg om de svagaste i utbildningen. De främjar också tolerans och förståelse av människors olikhet och förebygger utslagning.

Utbildningsområden:

- Projekt- och innovationsverksamhet i anslutning till regionaleffekter betonas traditionellt i branscher inom teknik och kommunikation. Inom teknik och kommunikation kom särskilt fram utmaningarna inom metall- och byggnadsbranschen. Dessutom betonades behoven inom social- och hälsovården samt naturbruk och miljöområdet (särskilt landsbygdens utveckling).
- Utbildningsområdena har deltagit i regionens utveckling enligt landskapets eller den ekonomiska regionens näringsstruktur. Utvecklingsprojekten har ofta varit branschspecifika.
- Näringslivets, kommunernas och regionens beslutsfattares förståelse för samarbetets inriktning också på s.k. mjuka utbildningsområden har ökat i takt med att antalet arbetsplatser inom industrin har minskat.
- Hindren för utveckling enligt utbildningsområde hänför sig till finansiering och konkurrens inom utbildningsmarknaden. Många utbildningsområden har bildat nätverk sinsemellan.
- Inom idrott betonades inbördes nätverksbildning och samarbete inom branschen. Inom musik betonades en stark koppling till värdegrunden

inom kultur och obetydligt samarbete med andra utbildningsanordnare.

Nationell styrning som stöd för regional utveckling

Anordnars syn på hur den nationella styrningen lyckats är delad. Å ena sidan är anordnarna nöjda med att verksamhet i anslutning till regioneffekterna stöds och styrs nationellt, särskilt är man nöjd med finansieringssystemet, projektverksamheten och samarbetet med myndigheter på regional och riksnivå. Utbildningsanordnarna betonade som en styrka också samlandet av anordnarnätverk samt myndigheternas verksamhet i anslutning till styrning av projektfinansiering. Också praxis med utbildningstillstånd såg många anordnare som en styrka.

Å andra sidan ansåg många anordnare att det nationella styrsystemet är splittrat och har för många aktörer. Överlappande uppgifter och oklarhet i arbets- och ansvarsfördelningen förekommer mellan undervisningsministeriet och arbetsministeriet samt i undervisningsministeriets, Utbildningsstyrelsens, TE-centralernas och länsstyrelsernas funktioner.

Många anordnare anser att en styrmekanism som kopplas ihop med utbildningsvolym inte skapar förutsättningar för utbildning av hela årsklassen eller bemötande av arbetslivets behov i regionen. En del anordnare riktade sin kritik på att arbetslivets behov i regionen inte beaktas tillräckligt då utbildningsvolymerna planeras.

Utbildningsanordnarna anser att utbildningsförvaltningen har skött dåligt styrningen av det regionala utvecklingsarbetet. Regionutvecklingsuppgiften har inte riktats till anordnarna tydligt och de anslag som anvisats för anordnad utbildning är inte tillräckliga.

Att beslutsfattandet och finansieringen inom utbildning sköts sektorvis är ett problem för anordnarna. Enligt anordnarna borde undervisningsministeriet och de övriga ministerierna se utbildningsutbudet som en helhet då landskapsprogram planeras. Beträffande mål och styrning av regional

verksamhet förekommer meningskiljaktigheter mellan den centrala förvaltningen och de regionala aktörerna. Problem i samarbetet mellan kommuner kan bli ett hinder för utvecklingen av yrkesutbildningens slagkraft på regional nivå.

Yrkesutbildningens regionaleffekter i relation till yrkeshögskolornas utvärderingar

Yrkesutbildningens regionaleffekter utvärderades i förhållande till yrkeshögskolornas motsvarande utvärderingar. Yrkeshögskolorna har utvecklat mycket aktivt sin verksamhet i anslutning till regional utveckling och har kommit längre än yrkesutbildningen. I yrkesutbildningsanordnarnas situation kan noteras samma drag som förekom hos yrkeshögskolorna då de inledde motsvarande verksamhet. Yrkesutbildningsanordnarna verkar till ganska stor del följa samma utvecklingsväg.

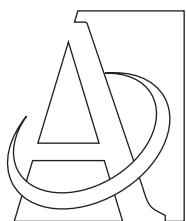
Svenskspråkig utbildning

De svenskspråkiga utbildningsanordnarna skiljer sig inte i nämndvärd grad från de finskspråkiga med tanke på yrkesutbildningens regionaleffekter, även om kvalitetsnivån på regionaleffekterna var klart lägre än hos de finskspråkiga anordnarna. Skillnader förekommer i fråga om definition av regioner, deltagande i olika samarbetsnätverk samt i planeringen av och förutsättningarna för utbildningsutbudet. I särdragen betonas följande faktorer:

- De svenskspråkiga utbildningsanordnarnas regionala verksamhetsområde följer inte den ekonomiska regionens eller landskapets officiella gränser. En del anordnare riktar sig t.ex. till hela södra Finland, och en del till hela Svenskfinland.
- En del svenskspråkiga utbildningsanordnare har utvecklingsprojekt som omfattar hela Svenskfinland och som genomförs i samarbete med andra svenskspråkiga utbildningsanordnare.

- Svenskspråkiga utbildningsanordnare deltar i olika nätverk och samsarbetsgrupper inom svenskspråkig yrkesutbildning
- På regional nivå har man skapat nätverk för svenskspråkig utbildning. Hur väl de svenskspråkiga utbildningsanordnarna har förenat sina regionala strategier med landskapets, den ekonomiska regionens och andra regionala aktörers utvecklingsstrategier varierar beroende på orten för den svenskspråkiga utbildningsanordnaren.
- I Finland finns inget särskilt svenskspråkigt arbets- eller näringsliv, men för den svenskspråkiga utbildningens dimensionering är det skäl att göra en prognos för hela Svenskfinland.
- De svenskspråkiga utbildningsanordnarna är medelstora eller små och deras resurser är lika begränsade som hos lika stora finskspråkiga utbildningsanordnare
- Den svenskspråkiga utbildningens problem är att attrahera en tillräckligt stor grupp studerande från relativt långa avstånd. Anordnarnas mål är att erbjuda sådan utbildning som det finns efterfrågan på i Svenskfinland.
- På grund av liten utbildningsvolym behöver den svenskspråkiga yrkesutbildningen utveckla koordinering och samarbete på riksnivå beträffande små utbildningsområden, utvecklings- och serviceuppgiften samt nätundervisning.

Utvecklingsrekommendationer

1. Yrkesutbildningsanordnarnas regionutvecklingsuppgift bör tydliggöras genom lagstiftning.
2. Utbildningsanordnarnas genomförande av regionutvecklingsuppgiften bör grunda sig på anordnarnas och regionernas behov, verksamhetsförutsättningar och särprägel.
3. Utbildningsanordnarna bör säkra genom samarbete att utbildningsgarantin förverkligas. Utmaningen är att ansvara för att hela ålderklassen i fråga får en studieplats. I dimensioneringen av utbildningsbehovet bör individuella behov, arbetslivets behov och behoven inom regionens ekonomi beaktas jämnt.
4. Utbildningsanordnarna bör delta aktivare än för närvarande i strategiarbete som gäller utveckling av den egna regionen och beakta regionutvecklingssynpunkterna i sina verksamhetsstrategier och -planer och sin projektverksamhet.

5. Norm- och informationsstyrningen via läroplanerna och examensgrunderna bör mjukas upp för att stärka arbetslivskontakter som är innovativa för regionen
6. Utbildningsanordnarnas samarbete och nätbildning med regionala myndigheter, näringslivet samt utvecklings- och utbildningsorganisationer som verkar inom regionen bör intensifieras.
7. I utvecklingsarbetet som berör utbildningens innehåll bör samverkan mellan olika utbildningsstadier stärkas.
8. För genomförandet av yrkesutbildningsanordnarnas regionutvecklingsuppgift bör både andliga och ekonomiska resurser ökas.
9. Praxis och kunnande beträffande prognostisering av ändringar i verksamhetsmiljön, innovationsverksamhet och regional utveckling som hänför sig till yrkesutbildningsanordnarnas regionutvecklingsuppgift bör utvecklas.
10. I syfte att stöda yrkesutbildningsanordnarnas regionutvecklingsuppgift bör ett utbildningspolitiskt program skapas, i vilken integreras också innovativa utbildningsprogram.
11. Utbildningsanordnarnätverket bör integreras så att det för sin del stöder utbildningsanordnarnas möjligheter att ta ansvar för regional utveckling i större utsträckning än vad utbildningsuppgiften innebär.
12. Yrkesutbildningens innovationsverksamhet bör stärkas så att den knyts till den regionala innovationsverksamheten och upplevs som en integrerad del av den.
13. Utbildningsanordnarna och -förvaltningen bör utveckla sin totala kvalitetsledning och resultatstyrning så att den inbegriper de utvärderingsmätare och indikatorer som behövs för regional utveckling.

PUBLIKATIONER FRÅN RÅDET FÖR UTBILDNINGSPÅVÄRDERING

- 1:2004 **Koulutuksen arvioinnin uusi suunta.** Arviointiohjelma 2004–2007. 55 s. 10 e. Myös verkkoversio.
- 2:2004 **Utbildningsutvärderingens nya inriktning.** Utvärderingsprogram för perioden 2004–2007. 57 s. 10 e. Myös verkkoversio.
- 3:2005 **New Directions in Educational Evaluation.** Evaluation Programme 2004–2007. 64 s. 10 e. Myös verkkoversio.
- 4:2005 Ståhle, B.: **Toisen asteen koulu Pohjoismaissa.** Toisen asteen koulujen pohjoismainen vertailu ”Pohjoismainen ISUSS-raportti”. 143 s. 20 e. Myös verkkoversio.
- 5:2005 Räsänen, A.: **EFQM-arviointimalli ammatillisen koulutuksen järjestäjien arvioinnin tukena.** 72 s. 20 e.
- 6:2005 Lyytinen, H.K. & Räsänen, A. (toim.): **Kehittämissuuntaa arvioinnista.** 246 s. 25 e.
- 7:2005 Rönholm, H. & Räsänen, A. (toim.): **Arviointi tukee kehittymistä – miten arvioinnin kehittymistä tuetaan?** Koulutuksen järjestäjien tukeminen arviointiin liittyvissä asioissa. 37 s. 15 e. Myös verkkoversio.
- 8:2005 Korkeakoski, E. (toim.): **Koulutuksen perusturva ja oppimisen tuki perusopetuksessa.** Osaraportti 1: Arviointiraportti. 61 s. 12 e. Myös verkkoversio.
- 9:2005 Korkeakoski, E.: **Koulutuksen perusturva ja oppimisen tuki perusopetuksessa.** Osaraportti 2: Tausta ja tulokset. 156 s. 21 e. Myös verkkoversio.
- 10:2005 Korkeakoski, E. (toim.): **Koulutuksen perusturva ja oppimisen tuki perusopetuksessa.** Osaraportti 3: Syventävät artikkelit. 131 s. 20 e. Myös verkkoversio.
- 11:2005 Mehtäläinen, J.: **Eriyisopetuksen tarve lukiokoulutuksessa.** 100 s. 17 e. Myös verkkoversio.
- 12:2005 Knubb-Manninen, G. (red.): **Grundtryggheten och behovet av stöd i skolan.** 60 s. 12 e. Myös verkkoversio.
- 13:2005 Rönholm, H. & Räsänen, A. (red.): **Utvärdering stödjer utvecklingen – hur kan utvärderingens utveckling stödjas?** Stöd till utbildningsanordnarna i frågor som gäller utvärdering. 42 s. 15 e. Myös verkkoversio.
- 14:2006 Räsänen, A. & Rönholm, H.: **Itsearviointi koulu yhteisöä kehittäväksi.** EFQM-arviointimalli yleissivistävässä koulutuksessa. 79 s. 20 e. Myös verkkoversio.
- 15:2006 Raivola, R., Heikkinen, A., Kauppi, A., Nuotio, P., Oulasvirta, L., Rinne, R., Kamppi, P. & Silvennoinen, H.: **Aikuisten opiskelumahdollisuudet ja järjestäjäverkko toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa.** 219 s. 24 e. Myös verkkoversio.
- 16:2006 Vaherva, T., Malinen, A., Moisio, A., Raivola, R., Salo, P., Kantasalmi, K., Kamppi, P. & Silvennoinen, H.: **Vapaan sivistystyön oppilaitosrakenne ja palvelukyky.** 207 s. 24 e. Myös verkkoversio.
- 17:2006 Knubb-Manninen, G. (red.): **Vuxenutbildningsfältet.** Utvärdering av fritt bildningsarbete och yrkesinriktad vuxenutbildning. 79 s. 16 e. Myös verkkoversio.
- 18:2006 Silvennoinen, H. (toim.): **Koulutuksen arviointi verkostoituu.** 86 s. 16 e. Myös verkkoversio.
- 19:2006 Räsänen, A. & Silvennoinen, H.: **Virtaa vertaisten verkosta.** Ammatillisten erikoisoppilaitosten laadunhallinta. 59 s. 12 e.
- 20:2006 Tynjälä, P., Räsänen, A., Määttä, V., Pesonen, K., Kauppi, A., Lempinen, P., Ede, R., Altonen, M. & Hietala, R.: **Työpaikalla tapahtuva oppiminen ammatillisessa peruskoulutuksessa.** Arviointiraportti. 254 s. 30 e. Myös verkkoversio.
- 21:2006 Räsänen, A. (toim.): **Työpaikalla tapahtuva oppiminen ammatillisessa peruskoulutuksessa.** Tiivistelmä. 39 s. 15 e. Myös verkkoversio.
- 22:2006 Räsänen, A. (red.): **Inläring på arbetsplatsen inom grundläggande yrkesutbildning.** Sammandrag. 37 s. 15 e. Myös verkkoversio.
- 23:2007 Mäensivu, K., Mäenpää, H., Määttä, M., Volanen, M.V., Knubb-Manninen, G. & Mehtäläinen, J. & Räsänen, A.: **Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen yhteistyö opetuksen järjestämisessä.** 156 s. 25 e. Myös verkkoversio.
- 24:2007 Räsänen, A. & Hietala, R. (toim.): **ESR-rahoitus ja työssäoppimisen järjestäminen.** Arviointiraportti. 109 s. 20 e. Myös verkkoversio.
- 25:2007 Vaherva, T., Malinen, A., Moisio, A., Raivola, R., Salo, P., Kuusipalo, P., Silvennoinen, H. & Vaahtera, K.: **Vapaan sivistystyön vaikuttavuus ja suuntaviivaopinnot.** 189 s. 23 e. Myös verkkoversio.

- 26:2007 Raivola, R., Heikkinen, A., Kauppi, A., Nuotio, P., Oulasvirta, L., Rinne, R., Knubb-Manninen, G., Silvennoinen, H. & Vaahtera, K.: **Aikuisten näyttötutkintojärjestelmän toimivuus**. 323 s. 30 e. Myös verkkoversio.
- 27:2007 Räisänen, A. & Hietala, R. (toim.): **Yhteisiin pöytiin**. Ammatillisen koulutuksen aluekehitysvaikutukset. Arviointiraportti. 319 s. 30 e. Myös verkkoversio.
- 28:2007 Räisänen, A. (toim.): **Yhteisiin pöytiin**. Ammatillisen koulutuksen aluekehitysvaikutukset. Tiivistelmä. 36 s. 15 e. Myös verkkoversio.
- 29:2008 Räisänen, A. (red.): **Till gemensamma bord**. Yrkesutbildningens regioneffekter. Sammandrag. 36 s. 15 e. Myös verkkoversio.
- 30:2008 Atjonen, P., Halinen, I., Hämäläinen, S., Korkeakoski, E., Knubb-Manninen, G., Kupari, P., Mehtäläinen, J., Risku A-M., Salonen, M. & Wikman, T.: **Tavoitteista vuorovaikutukseen**. Perusopetuksen pedagogiikan arviointi. 288s. 30 e. Myös verkkoversio.

Beställningar och förfrågningar:

Sekretariatet för utbildningsutvärdering
PB 35, 40014 Jyväskylä universitet
tel. (014) 260 3220
fax (014) 260 3241
ktl-asiakaspalvelu@ktl.jyu.fi
www.edev.fi

En del av publikationerna kan också läsas på internet:

www.edev.fi/portal/julkaisu

Rådet för
utbildningsutvärdering

Denna rapport är en översättning av den finska sammanfattningen av utvärderingsrapporten ”Yhteisiin pöytiin – Ammatillisen koulutuksen aluekehitysvaikutukset”. I rapporten beskrivs kortfattat vilken regional utvecklingsverksamhet som anordnarna av yrkesutbildning bedriver samt de resultat som därvid uppnåts. I rapporten presenteras såväl huvudresultaten som resultaten för de skilda utvärderingsobjekten. Dessutom ingår en sammanfattning av de verksamhetsområden som anses angelägna att utveckla.

Omslag: Martti Minkkinen